

CC202 - Section-I - Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education / Section-II Methodology of Special Subject - English Method / Marathi Method (optional) / Hindi Method / History Method / Sport Coaching Method

P. Pages : 15

GUG/S/24/2808/2889/2886/
2885/2883/2884

CC202 - Section-I - Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Time : Three Hours

Max. Marks : 70

- Notes :
1. Attempt **three** questions from section – I.
  2. Use separate answer sheet for section – II.
(Special subject and do not Attach it with section – I)
  3. Answer **any two** question from section – II.
  4. Section – I question No. **5** is compulsory.

SECTION – I

1. Write in detail the various teaching methods of physical education. **15**

OR

Write the meaning and five definition of education and physical education technology and explain the education processes.

2. Write the main or basic principles of the teaching. **15**

OR

Explain the workshop technique in detail.

3. Write in detail the differences between teaching method and teacher literature. **15**

OR

Explain the black board and film. How to use films in training. Explain.

4. Write the following notes **any two**. **3x5**

- a) Teaching aid material
- b) Micro teaching
- c) Importance of skill lesson.
- d) Principles of ideal lesson plan.

5. Solve **any ten** of the following questions.

10x1

- 1) It is and art.
  - a) Educational policy
  - b) Behaviour technology
  - c) Teaching
  - d) All of the above
- 2) This behavior is also called technical.
  - a) Soft materials approach
  - b) System analysis
  - c) Teaching technology
  - d) All of the above
- 3) Informal education programs are seen as on alternative.
  - a) Formal education
  - b) Practicality
  - c) Informal education
  - d) Universalization of education
- 4) Who is more affected by the qualification and ability of the teacher.
  - a) Society
  - b) Student
  - c) School
  - d) All of the above
- 5) This is highest method of physical education.
  - a) Demonstration method
  - b) Lecture method
  - c) Emulation method
  - d) Order method
- 6) Steps of micro teaching.
  - a) Arrangement of lesson
  - b) Re-arrangement of lesson
  - c) a and b both
  - d) None of these
- 7) How many steps are there in knowledge lesson?
  - a) 6
  - b) 5
  - c) 3
  - d) 7
- 8) Teaching aids is:
  - a) Skills
  - b) Definition
  - c) Presentation
  - d) Chart and model
- 9) Audio-visual aids is;
  - a) Teaching aid
  - b) Playing aid
  - c) First aid
  - d) None of above
- 10) Command method is used in;
  - a) During track and field event
  - b) Hockey
  - c) Swimming
  - d) Mass demonstration activities
- 11) Symposium is a type of ;
  - a) Discussion method
  - b) Discovery method
  - c) Lecture method
  - d) Demonstration method
- 12) Practice is made in;
  - a) Deductive method
  - b) Inductive method
  - c) Drill method
  - d) Discussion method

*****

CC202 - Section-I - Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Time : Three Hours

Max. Marks : 70

- सुचना :- 1. विभाग-I मधून कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
2. विभाग-II करिता स्वतंत्र उत्तरपुस्तिकेचा वापर करावा आणि ती उत्तरपुस्तिका विभाग-I सोबत जोडू नये.
3. विभाग-II मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
4. विभाग-I मधील प्रश्न क्र. 5 आवश्यक.

विभाग - I

1. शारिरीक शिक्षणाच्या विविध अध्यापन पध्दतींना सविस्तर स्पष्ट करा. 15
किंवा
शिक्षण आणि शारिरीक शिक्षणाच्या तंत्रज्ञानाचा अर्थ आणि त्याच्या पाच व्याख्या लिहा. तसेच शिक्षण प्रक्रियेला स्पष्ट करा.
2. शिक्षणाच्या प्रमुख किंवा आधारभूत सिध्दांता बाबत लिहा. 15
किंवा
कार्यशाळेच्या तंत्रांना सविस्तर स्पष्ट करा.
3. शिक्षण पध्दती आणि शिक्षण साहित्य यांच्यातील भेद सविस्तर स्पष्ट करा. 15
किंवा
शामपट, वृत्तचित्रे (फिल्म) यांना स्पष्ट करा आणि प्रशिक्षणात फिल्मचा उपयोग कसे करतात? स्पष्ट करा.
4. खालील टिपा लिहा कोणत्याही दोन. 3x5
अ) अध्यापन साधन सामग्री
ब) सूक्ष्म अध्यापन
क) कौशल्य पाठाचे महत्व
ड) उत्तम पाठ्योजनेचे सिध्दांत
5. खालील दिलेल्या प्रश्नांपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. 10x1
1) हि एक कला आहे;
अ) शैक्षणिक निती ब) व्यवहार तंत्रज्ञान
क) अध्यापन ड) वरील सर्व
2) याला व्यवहार तंत्रज्ञान पण म्हणतात;
अ) मृदु साहित्य दृष्टिकोन ब) प्रणाली विश्लेषण
क) अध्यापन तंत्रज्ञान ड) वरील सर्व

- 3) अनौपचारिक शिक्षण कार्यक्रमांला एक माध्यमाच्या स्वरूपात पाहण्यात येते;
अ) औपचारिकतर शिक्षण ब) व्यवहारिकता
क) अनौपचारिक शिक्षण ड) शिक्षण सार्वजनिकीकरण
- 4) शिक्षकाची योग्यता आणि क्षमतेचा प्रभाव कोणावर अधिक पडत असतो?
अ) समाज ब) विद्यार्थी
क) विद्यालय ड) वरिल सर्व
- 5) हि शारीरिक शिक्षणाची सर्वोच्च विधी होय;
अ) प्रदर्शन विधी ब) व्याख्यान विधी
क) अनुकरण विधी ड) आदेश पद्धती
- 6) हे सूक्ष्म-शिक्षणाचे पद होय;
अ) पाठाचे आयोजन ब) पाठाचे पुनःआयोजन
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी कोणतेही नाही
- 7) ज्ञान पाठाच्या किती पायऱ्या असतात?
अ) 6 ब) 5
क) 3 ड) 7
- 8) अध्यापन सामग्री काय आहे;
अ) कौशल्य ब) व्याख्या
क) प्रस्तुतिकरण ड) चार्ट आणि मॉडेल
- 9) दृश्य-श्राव्य सामग्री होय;
अ) शिक्षण सामग्री ब) खेळ सामग्री
क) प्रथमोपचार ड) यापैकी कोणतेही नाही
- 10) आदेश पद्धतीचा उपयोग होत असतो;
अ) धावनपथ आणि मैदानी स्पर्धेत ब) हॉकी
क) स्वीमिंग ड) समूह प्रदर्शन क्रिया
- 11) परिचर्चा हे याचे प्रकार आहे;
अ) चर्चा पद्धती ब) अण्वेषण पद्धती
क) व्याख्यान पद्धती ड) प्रदर्शन पद्धती
- 12) यापैकी कशात अभ्यास केल्या जातो?
अ) निगमनात्मक पद्धती ब) अधिष्ठापण पद्धती
क) कवायत पद्धती ड) चर्चा पद्धती

*****

CC202 – Section-I – Educational Technology and Methods of Teaching in Physical Education

Time : Three Hours

Max. Marks : 70

- सुचनाएँ :- 1. विभाग - एक से तीन प्रश्न हल किजिये।
2. प्रश्न क्र. पाँच अनिवार्य।
3. विभाग-दो हेतु स्वतंत्र उत्तरपत्रिका का उपयोग किजिए। इसे विभाग-एक न जोड़े।
4. विभाग-दो से कोईभी दो प्रश्न हल किजिये।

विभाग - I

1. शारीरिक शिक्षा की विविध अध्यापन पद्धतियों को विस्तार से लिखिये। 15

अथवा

शिक्षा एवं शारीरिक शिक्षा तकनीकी का अर्थ तथा पांच परिभाषाओं को लिखिए तथा शिक्षा प्रक्रिया को स्पष्ट किजिये।

2. शिक्षण के प्रमुख या आधारभूत सिद्धांत लिखिये। 15

अथवा

कार्यशाला प्रविधि को विस्तार से स्पष्ट किजिये।

3. शिक्षण पद्धतियों एवं शिक्षण साहित्य में भेद इन्हें विस्तार से लिखिए। 15

अथवा

शामपट, वृत्तचित्र (फिल्म) इन्हें स्पष्ट कर प्रशिक्षण में फिल्मों का उपयोग कैसे करते हैं? स्पष्ट किजिये।

4. निम्नलिखित टिप्पणीयाँ लिखिए कोई भी दो। 3x5

- अ) अध्यापन साधन सामग्री
ब) सूक्ष्म अध्यापन
क) कौशल्य पाठ का महत्व
ड) उत्तम पाठ योजना के सिद्धांत

5. निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं दस प्रश्नों को हल किजिये। 10x1

- 1) यह एक कला है;
अ) शैक्षिक निती ब) व्यवहार तकनीकी
क) अध्यापन ड) उपरोक्त सभी
- 2) इसे व्यवहार तकनीकी भी कहा जाता है;
अ) मृदु सामग्री उपागम ब) प्रणाली विश्लेषण
क) अध्यापन तकनीकी ड) उपरोक्त सभी

- [illegible]

English Method

SECTION – II

1. What are the aims of objectives of Teaching? English subject as a compulsory language? **15**
2. What are the causes of bad hand writing? What measures would you take to improve it? **15**
3. What is the place Grammar in the teaching of English method of teaching? **15**
4. Write short note **any two**. **7.5x2**
  - a) Evaluation – procedure in English.
  - b) Difficulties of pronunciation.
  - c) Importance of black-board works.
  - d) Essentials of good text – book.

*****

Marathi Method (optional)

विभाग - II

1. माध्यमिक शाळातून मातृभाषेच्या अध्यपनाची सामान्य ध्येये व उद्दिष्टे सविस्तर लिहा. 15
2. "मातृभाषा मराठी याचा इतर शालेय विषयाशी संबंध" या विषयावर आपले विचार लिहा. 15
3. अभ्यासान्तर्गत उपक्रमाचे प्रयोजन काय? ते विविध स्तरावर कसे राबविले जाते स्पष्ट करा. 15
4. थोडक्यात टिपा लिहा. 3x5
  - अ) मूल्यमापन चाचण्या
  - ब) पाठयोजनेचे महत्व
  - क) सृजनशीलता

*****

Hindi Method

विभाग - II

1. दृश्य-श्राव्य साधनों का अध्ययन-अध्यापन में आवश्यकता और महत्व को समझाइए। 15
2. हिंदी शिक्षा के व्यापक उद्देश्यों की चर्चा किजिए। 15
3. बालक भाषा कैसे सिखता है? अभ्यास में वातावरण का क्या महत्व है? स्पष्ट किजिए। 15
4. निम्नलिखित टिप्पणीयाँ लिखिये। 3x5
  - अ) व्याकरण अनुवाद प्रणाली के गुण।
  - ब) हस्तलिखित पुस्तिका।
  - क) भाषा एवं संस्कृति।

*****

History Method

SECTION - II

1.	a) Explain the meaning and scope of history.	2x7.5
	b) Explain the place of History in the secondary school curriculum.	
2.	Describe the importance of teaching history in the development of national integration.	15
3.	Explain the importance of Audio-visual aids for effective teaching of History.	15
4.	What are the qualities required for a good history teacher? Explain.	15

*****

History Method

विभाग - II

1.	अ) इतिहासाचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.	2x7.5
	ब) माध्यमिक शाळेच्या अभ्यासक्रमात इतिहासाचे स्थान स्पष्ट करा.	
2.	राष्ट्रीय एकात्मता विकासाकरिता इतिहास अध्यापनाचे महत्व वर्णन करा.	15
3.	इतिहासाचे अध्यापन परिणामकारक होण्याकरिता दृक-श्राव्य सामुग्रीचे महत्व विशद करा.	15
4.	उत्तम इतिहास अध्यापकास कोणती गुणवत्ता आवश्यक आहे? स्पष्ट करा.	15

*****

History Method

विभाग - II

1.	अ) इतिहास का अर्थ समझाकर इसके विस्तारक्षेत्र को स्पष्ट किजिए।	2x7.5
	ब) माध्यमिक पाठशाला के पाठ्यक्रम में इतिहास के स्थान का वर्णन किजिए।	
2.	राष्ट्रीय एकता के विकास में इतिहास के महत्व का वर्णन किजिए।	15
3.	इतिहास के प्रभावी अध्यापन हेतु दृक-श्राव्य सामग्री के महत्व का वर्णन किजिए।	15
4.	अच्छे इतिहास शिक्षक के लिए कौनसे गुणों की आवश्यकता है? वर्णन किजिए।	15

*****

Sport Coaching Method

SECTION - II

1. Explain in detail the stages of class organization and skill teaching. **15**
2. Aims and objectives and specialties of coaching of sports skills and techniques. Explain these. **15**
3. Explain the need and importance of lead-up games. **15**
4. Write the following notes **any three**. **3x5**
  - a) Epidiascope.
  - b) Flannelography.
  - c) Film-strips.
  - d) Motion films.
  - e) Gadgets

*****

Sport Coaching Method

विभाग - II

1.	वर्ग संगठन आणि कौशल्य शिक्षणाच्या पायऱ्या यांना सविस्तर स्पष्ट करा.	15
2.	खेळ, कौशल्य आणि तांत्रिक कोचिंग यांचे ध्येय उद्देश्य आणि विशिष्टता यांना स्पष्ट करा.	15
3.	लीड-अप गेम्स ची आवश्यकता आणि महत्व यांना स्पष्ट करा.	15
4.	खालील टिपा लिहा कोणत्याही तीन.	3x5
	अ) एपिडायस्कोप	
	ब) फ्लनिलोग्राफी	
	क) फिल्म-स्ट्रिप्स	
	ड) मोशन फिल्म	
	इ) गॅजेट्स	

*****

Sport Coaching Method

विभाग - II

1.	वर्ग संगठन तथा कौशल्य शिक्षण के चरण इन्हे विस्तार से स्पष्ट किजिये।	15
2.	खेल, कौशल और तकनीकों की कोचिंग के लक्ष्य, उद्देश्य तथा विशेषताएँ इन्हे स्पष्ट किजिये।	15
3.	लीड-अप गेम्स की आवश्यकता और महत्व को स्पष्ट किजिये।	15
4.	निम्नलिखित टिप्पणीयाँ लिखिए कोईभी तीन।	3x5
	अ) एपिडायस्कोप	
	ब) फलनिलोग्राफी	
	क) फिल्म-स्ट्रिप्स	
	ड) मोशन फिल्म	
	इ) गैजेट्स	

*****

